HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מסורת הש"ס

א) נזיר יט. כב., ב) [שם], ג) [דף כג.], ד) [דף כח:], ה) [במדבר ל],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הפר לה בעלה והיא לא ידעה כו' דהא אמרינן במסכת נזיר כצ"ל: (ב) ד"ה ואי אמרת וכו' לשאינה מתענה אמאי אינה סופגת אע"ג דהפר לה תספוג הא הוי נמי יין וזג וחרצן דומיא כצ"ל: (ג) ד"ה אין נזירות וכו' והכי איתא התם האומר הריני נזיר: (ד) ד"ה מביאה חטאת העוף וכו' דכיון דמפר לה בעלה הוי כחצי נזירות דכי מפר לה בעל אינו וכו' קא דייק מהכא דבעל מיגז כצ"ל ותיבת דאילו נמחק: (ה) ד"ה וחטאת העוף אהכי מתיא משום דחטאת על הספק כלומר אינה צריכה להביא ולא כלום וכו' נמי על הספק דאימור ליערה כצ"ל והד"א:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה דלמא וכו' לאו דוקא. וכן לעיל דף מז ע"ב אמר רבה דלמא לכתחלה ועיין חדושי רשב"א חולין דף לג ע"ב ד"ה דלמא ובתשובת רשב"א סימן תש"ו:

פירוש הרא"ש

הרי זו סופגת את הארבעים. משנה שאינה צריכה היא ובנזיר בעי למידק דבעל מיגז גייז משעת הפרה ואילך וסיפא קיימא אריפא ואע"פ שהפר לה סופגת את הארבעים על מה שעשתה קודם הפרה מה שאין כן בהפרת חכם ודחי לה לעולם בעל מיעקר קא עקר ולא קיימא סיפא אריפא ואגב דבעי למתני סיפא אינה סופגת קתני רישא סופגת: **אינה סופגת** את הארבעים. דהפרה בלא ידיעתה הויא הפרה: ודלמא מיין דאית לה צערא הפר לה כו'. האי ודלמא לאו דוקא אלא בודאי דינא הכי כיון דאינו מפר שאינה מתענה לא הפר לה על זג וחרצן שאינה מתענה בהם ואכתי נזירה היא לזג וחרצן ואמאי אינה סופגת הארבעים על טומאת מת: **אין נזירות לחצאין.** כשאמרה הריני נזירה חל עליה כל דין נזירות וכשאמר מופר ליכי מופר הכל ולא דמי לנדרה משתי ככרות דכשני נדרים דמו: **הא קרבן לחצי נזירות איכא.** אם נדרה נזירות והפר לה לסוף חמשה עשר יום הכי נמי שתביא קרבן טהרה על חצי נזירות שעבר או אם נטמאת קודם הפרה שתביא קרבן טומאה דהכי משמע לישנא דרב יוסף מדקאמר אין נזירות ולא קאמר אין קרבן לחצאין: **האשה שנדרה בנזיר ונטמאת.** והפרישה בהמתה לאשם דנזיר טמא מביא אשם וחטאת העוף ועולת העוף קודם שיתחיל למנות נזירות טהרה: **מביאה חטאת העוף.** כדין נזיר טמא תימה אמאי נקט והפרישה בהמתה ואמאי לא פי' נמי מה יעשה בה: **ואי אמרת אין קרבן אחצי נזירות אמאי מביאה חטאת העוף** על טומאה. כיון שהפר לה: **אלא מאי יש קרבן אחצי נזירות ג' בהמות בעיא לאתויי.** אם לא נטמאת כדין נזיר טהור שמביא חטאת עולה ושלמים והכא שנטמאת תביא כל קרבנות טומאה: **וחטאת העוף דמתיא משום דחטאת העוף בא על הספק.** ביולדת שהפילה ואינה יודעת מה הפילה אם נפל הפילה וחייבת בקרבן או רוח הפילה ופטורה מביאה חטאת העוף מספק להכשירה בקדשים ואינה נאכלת ובנזיר מייתי לה מקראי הלכך הכי נמי בקל חייבו להביא חטאת העוף וגם בעיא כפרה כרבי אלעזר הקפר דאמר נזיר חוטא הוא הכי מפרש ליה בנזיר: **מביאה חטאת העוף** על הספק. כדפרישית ומשמע דהנזירות מופר ומותרת ליטמא למתים מדקתני ונטמאת ואחר כך הפר לה: **ואי אמרת** מפר

רש"י

הפר לה בעלה והיא לא ידעה כו'. (א) ואמאי אינה סופגת אע"ג דהפר לה תספוג דהא אמרינן במס' נזיר בפרק מי שאמר הריני נזיר(ג) אישה הפרם וה' יסלח לה באשה שהפר לה בעלה והיא לא ידעה הכתוב מדבר שהיא צריכה סליחה וכפרה דקסבר בעל מיעקר עקר: **ואי אמרת מפר למתענה ואין מפר לשאינה מתענה.** (ב) הא הוי נמי יין זג וחרצן דומיא דשתי ככרות דמתענה ליין ואין מתענה לזג וחרצן ואמאי קתני אינה סופגת את הארבעים דמשמע דמפר לה מכל וכל: **דלמא מיין דאית לה צערא.** דאית ביה משום עינוי הוא דהפר לה ולא מזג וחרצן אלא מדקתני אינה סופגת ש"מ דמיפר לה נמי מזג וחרצן באותה הפרה דיין וקשיא לר' יוחנן: **אין נזירות לחצאין.** כדאמרינן בפ' הריני נזיר מן הגרוגרות (נזיר יא.) והכי (ג) הוא אומר הריני נזיר על מנת שאהא שותה יין ומטמא למתים הרי זה נזיר ואסור בכולן ומפרש בברייתא מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה הכא נמי כי מפר לה בעלה מפר הכל: **אמר ליה אביי הא קרבן לחצי נזירות איכא.** בתמיה. דאי אמר הריני חצי נזיר מביא חצי קרבן והא קיימא לן דלא אשכחן נזירות לפלגא אלא אי לרבנן הוי נזיר גמור ואסור מכל אי לר"ש דפליג עלייהו לא הוי נזיר כלל דאמר אינו נזיר עד שיזיר מכולן ואי בעית למימר דיש קרבן לחצי נזירות אמינא נמי דיש נזירות לחצאין אפילו לענין מלקות ואיכא לפרוכיה נמי כדמעיקרא: **מביאה חטאת העוף.** היום ואינה צריכה להביא עולת העוף. והתם מפרש בגמ' למאי הלכתא מביאה חטאת העוף טפי מחטאת בהמה: **מביאה חטאת העוף.** משום נזירות שעשתה קודם שהפר לה בעלה דכיון דמפר (ד) בעלה הוה כחצי נזירות דאילו כי מפר בעל אינו מפר אלא מה שעתיד לבא אבל מעיקרא אינו מפר דקודם הפרה כדקאי קאי. והתם במסכת נזיר(ד) קא דייק דבעל מיגז גייז והיכא דהפר לה ונמצאו דברים שעשתה קודם הפרה שנטמאת למתים סופגת את הארבעים: **וחטאת העוף.** אהכי מתיא (ה) דמשום הכי אינה צריכה להביא ולא כלום דהא הפר לה אלא משום דר' אלעזר הקפר דאמר הנזיר מביא חטאת על שציער עצמו מן היין ומביאה זו חטאת העוף נמי: **על הספק.** דאמור ליערה עצמה מן היין מתחלת הנדר עד שעת הפרה דאשכחן דחטאת העוף אתיא נמי על הספק דיולדת שהפילה ואין ידוע מה הפילה אם חתיכה אם ולד מביאה חטאת העוף והואיל דאשכחן בעלמא דחטאת העוף באה על הספק הכא נמי מתיא היא חטאת העוף: **האשה שנדרה בנזיר כו'.** אהכי קאמר דלמא מיין דאית לה צערא וכו' דלא אפשר למידק כדדייקינן לעיל:

דלמא

הרי זו סופגת את הארבעים [א] הפר לה בעלה והיא לא ידעה שהפר לה והיתה שותה יין ומיטמאה למתים אינה סופגת את הארבעים ואי אמרת מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה דלמא מן יין דאית לה צערא הפר לה מן חרצן ומן זג לא הפר לה דהא לא אית לה צערא ותספוג את הארבעים אמר רב יוסף [ב] אין נזירות לחצאין א"ל אביי הא קרבן לחצי נזירות איכא אלא אמר אביי אין נזירות לחצאין [ג] ואין קרבן לחצאין מיתיבי (א) [ד] האשה שנדרה בנזיר והפרישה בהמתה ואח"כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף ואי אמרת אין קרבן לחצי נזירות אמאי מביאה חטאת העוף ואלא מאי יש קרבן לחצי נזירות שלש בהמות בעי לאתויי חטאת עולה ושלמים אלא לעולם אין קרבן לחצי נזירות וחטאת העוף דמתיא משום דחטאת על הספק איתיביה (ב) [ה] האשה שנדרה בנזיר ונטמאת ואחר כך הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואין מביאה עולת העוף ואי אמרת מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה

דלמא

ר"ן

הרי זו סופגת את הארבעים. מפרשינן במסכת נזיר (כח.) דמשום גררא דסיפא נקטה: **דלמא מיין דאית לה צערא הפר לה וכו'.** והאי דאמרי' דלמא ° לאו דווקא דאפילו הפר לה בהדיא מזג וחרצן לר' יוחנן דאמר [פג:] אין מפר לשאין מתענה לא מהני משום טעמא דכתיבנא: **ותספוג את הארבעים.** ואם איתא דהכי הוא ה"ל לתנא לאשמועינן הך רבותא דאפי' הפר לה בעלה סופגת ואפילו בזג וחרצן: **אמר רב יוסף אין נזירות לחצאין.** דכיון דלא משכחת נזירות שלא יחול אף על זג וחרצן כי אמר רחמנא יפרנו(ה) דמשמע כוליה על כרחין אפילו על זג וחרצן קאמר: **אמר ליה אביי הא קרבן לחצי נזירות איכא.** בתמיה. דמדקאמר' אין נזירות לחצאין ולא קאמר' אין חצאין בנזירות משמע דבנזירות עצמו הוא דליכא חצאין הא יש קרבן לחצי נזירות כגון שנדרה ומנתה ט"ו יום והפר לה בעלה ונמצא מבטל ט"ו יום הבאים אבל ט"ו יום שמנתה כבר לא נעקרו דקיימא לן בפרק מי שאמר הריני נזיר (נזיר כב.) דבעל מיגז גייז ומתמה אביי היאך תביא קרבן על מקצת מנין: **אלא אמר אביי אין נזירות לחצאין ואין קרבן לחצאין.** כי היכי דאין נזירות לחצאין שאי אפשר להפר מקצתו דהיינו יין ותאסר עדיין בזג וחרצן הכי נמי אין קרבן לחצאין דכל שהפר לה הבעל בתוך מנין נזירותה ונתבטל מנין אותן ימים הבאים שוב אינה מביאה קרבן בשביל מקצת מנין נזירות שמנתה כבר שלא אמרה תורה להביא קרבן לחצאין אלא על מנין נזירות שלם: **מיתיבי האשה שנדרה בנזיר והפרישה בהמתה.** כלומר שנטמאת כבר קודם הפרשתה של בהמה דכיון דקתני מביאה חטאת העוף ממילא משמע דנטמאה שאין נזיר מביא חטאת העוף אלא על עסקי טומאה והא דקתני והפרישה בהמתה היינו לאשם שכן נזיר טמא מביא בהמה לאשם ולרבותא נקטה לומר שאע"פ שהפרישה בהמתה קודם הפרה אפי' הכי אין מביאה עולת העוף משהפר לה ואי אמרת אין קרבן לחצי נזירות שמנתה כבר שכיון שלא השלימה מנין שלם אף מה שמנתה לא חשיב ולא מקרי נזירות אם כן אמאי מביאה חטאת העוף על טומאה שאירעה לה והא לא מקריא נזירות כלל: **אלא מאי יש קרבן לחצי נזירות שלש בהמות בעיא לאתויי.** אם לא נטמאת דהיינו חטאת עולה ושלמים והשתא שנטמאת יש לה להביא אשם ועולת העוף וחטאת העוף אי נמי אפי' נטמאת בעיא לאתויי שלש בהמות דכיון דבעל לאו מיעקר עקר אלא מיגז גייז מהפרה ואילך נמצא דחצי מנין נזירות שמנתה במקומו עומד ואי סלקא דעתך יש קרבן לחצי נזירות היה לה להביא קרבנות של נזירות דטהרה אחר שתטהר כדאמרינן בנטמא אחר מלאת: **משום דחטאת העוף אתיא על הספק.** וכיון דקיל כולי האי דעל הספק נמי בהא ואינה נאכלת אתיא נמי לחצי נזירות: **איתיביה.** לר' יוחנן פריך דאמר אין מפר לשאין מתענה: **האשה שנדרה בנזיר ונטמאת ואח"כ הפר לה בעלה אין מביאה עולת העוף.** דאין קרבן לחצי מנין של נזירות דכיון דהפר לה בטלו כל דיני נזירות מכאן ואילך:

מטומאת

עין משפט נר מצוה

יז א מיי' פי"ב מה' נדרים הל' יח סמג לאוין רמב:

יח ב מיי' פ"א מהל' נזירות הל' ט סמג עשין קכו:

יט ג מיי' שם פ"ח הל' יח:

כ ד מיי' פ"ט מהלכות נזירות הל' ט:

כא ה מיי' שם הל' יא [עי' מל"מ]:

תוספות

האשה שנדרה כו' סופגת כו'. בנזיר (דף כח:) מפרש למאי איצטריך ובעי למיפשט מיניה דאפילו הפר לה שוב סופגת משום דבעל מיגז מהפרה ואילך ושעת ההפרה היתה נזירה ולוקה נמי לאחר שהיפר: דילמא מיין וכו'. דלמא לאו דוקא אלא כלומר ודאי לא הפר לה מחרצן וזג דאינו מיפר לשאינו מתענה ותספוג ארבעים: אין נזירות לחצאין. שהרי כשאמרה הריני נזירה קבלה עליה כל דיני נזירות ובאומרו מופר ליך הפר הכל דודאי לעיל כשאמר מופר ליך הואיל ופירשה שתי ככרות כשני נדרים דמו: **הא קרבן לחצי נזירות איכא.** בתמיה [כגון] שנדרה בנזירות ל' יום והפר לה בט"ו ימים ה"נ שתביא אחר ההפרה קרבנות נזיר טהור ואם נטמאת בתוך הנזירות קודם ההפרה שתביא קרבן טומאה דהכי משמע ליה לישנא דרב יוסף אין נזירות ולא אמר אין קרבן: **אלא אמר אביי אין נזירות [ואין קרבן] לחצאין.** כיון שהפר חצי נזירות נתבטל [כולה ואין] מביאה קרבן לחצי נזירות שמנתה הואיל שנתבטל מכאן ואילך אע"ג דודאי לוקה בשתיית יין דקודם הפרה דאז היתה נזירה: האשה שנדרה בנזיר ונטמאת והפרישה בהמה לאשם והפר לה בעלה מביאה חטאת העוף כדין נזיר טמא שמביא אשם ועולת העוף וחטאת העוף ואינה מביאה עולה כדמפרש טעמא וקשה לענין מה נקט והפרישה בהמתה ולמה לא פירש אחר שהפרישה מה יעשה בה: **ואי אמרת** אין קרבן לחצי נזירות אמאי מביאה חטאת עוף אלא ש"מ דיש קרבן לחצי נזירות וקשה להר"מ דהא על כרחך אין קרבן לחצי נזירות דהא אמר פ"ד דנזיר (דף כח:) האשה שנדרה בנזיר והפר לה בעלה אם שלו היתה בהמה תלא ותרעה בעדר ואם משלה היתה חטאת תמות עולה תקרב עולה שלמים יקרבו שלמים אלמא חטאת תמות דאין קרבן לחצי נזירות וליכא למימר דהתם בנזיר טהור והכא בנזיר טמא דבסמוך מדמינן לקרבנות טהור: **אלא** מאי יש קרבנות לחצי נזירות איבעי ליה לאיתויי חטאת עולה ושלמים. אם לא נטמאת והכא שנטמאה איבעי לאיתויי אשם עולת העוף וחטאת העוף: **אלא** אין קרבן לחצי נזירות וחטאת העוף דמייתי משום דחטאת העוף **בא** על ספק. אין קפידא אם מביאתו הלכך הזקיקו שתביא חטאת העוף כדאמר בגמרא פ"ד דנזיר (דף כג.) כדרבי אלעזר הקפר דנזיר חוטא ובעי כפרה: מיתיבי האשה כו' ואין מביאה עולת העוף. דאין קרבנות לחצי נזירות דחטאת העוף דאתי על הספק מייתי כדמתרצינן ומשמע ליה דנזירות מופר מכאן ואילך לגמרי ומותרת לטמא למתים מדנקט ונטמאת ואחר כך הפר לה משום שאם נטמאת אחר שהפר אפילו חטאת העוף לא מייתי: ואי אמרת כו' מטומאת מת [דלית לה נערא] לא הפר לה ותהא אסורה גם אחר ההפרה לטומאה ואי קשיא אמאי אין משני אין נזירות לחצאין כדמשנינן לעיל ושמא לעיל היינו גבי חרצן דאי אפשר לנזירות בלא איסור חרצן אבל אפשר לנזירות בלא איסור טומאה הלכך טומאה יש לו דין בפ"ע והוי נזיר מטומאה לחודה אבל מ"מ קשה מברייתא דלעיל דאיירי בטומאה מאי למיפרך:

SHAS MOZNAIM